

Diplomová práce: **Mgr. Jiřina Slámová** *Reakce učitele na agresivní chování žáka*

Posudek vedoucí diplomové práce:

Diplomová práce má výrazně popisný charakter, je vedena záměrem shromáždit co nejvíce informací o vymezené problematice – příčiny a projevy agresivního chování žáků a možnosti učitelské odpovědi. Cílem je pomoci učiteli porozumět a vhodně reagovat. Autorka tento cíl vyslovila jako součást pedagogické diagnostiky chování žáků ve třídě, v níž učí. Také praktická část má za úkol porovnat své zkušenosti se pohledem dalších učitelů na nevhodné a agresivní chování žáků. Je proto třeba hodnotit diplomovou práci v intencích akčního učitelského výzkumu. Tento autorčin přístup dokládá také závěr, ve kterém prokazuje, že reflektivní techniky včetně výzkumných jsou pro práci učitele významné. Doložila tak, že jsou součástí její výuky.

Odborná stať, první polovina práce, proto uvádí řadu poznatků z relevantní literatury i školsko-politických dokumentů. Poznatky jsou logicky a hierarchicky utříděné, vytvářejí ve svém celku především odkazy na problémy, se kterými se může učitel v praxi setkat, nebo na informace, které mohou učiteli pomoci příčiny a projevy agrese pochopit. To je také cílem autorčina zpracování této části spíše než hlubší analýza vybraného problému v rámci sledovaného tématu. Práce má proto místy normativní charakter (kap.3). Za přínos výkladové části považuji uvedení přehledu reakcí učitele a poměrně podrobné představení Základního intervenčního programu (M.Kolář), bohužel už nejsou uvedeny ohlasy na něj v pedagogickém tisku (např. Učitelské listy), ani zda má autorka přímou zkušenost s jeho uplatňováním, zda tedy jsou uvedená doporučení výsledkem její praxe. Tento údaj by bylo třeba doplnit. Autorka správně zdůvodňuje význam osobnostních kvalit, informovanosti a dostatečné kompetentnosti učitele.

Praktická část je součástí akčního výzkumu prováděného na základní škole praktické s cílem lépe porozumět chování dětí, včetně chování nevhodného a agresivního. Stanovené úkoly jsou také výpovědí o kontextu šetření, na nějž autorka pružně reaguje při vyhodnocování. Za přínos této části lze považovat výčet typických i netypických situací. Ačkoli autorka považuje 2. výzkumný úkol za nezdařený, domnívám se, že se podařilo přesto zachytit ty situace, které se ve škole vyskytují poměrně často. Problémem tedy nejsou výsledky, ale spíše nejistota o jejich reliabilitě plynoucí z malého výzkumného vzorku. Cíl výzkumu autorka naplnila v popisu a zhodnocení reakcí učitele na agresivní chování žáků.

Pro obhajobu kladu následující doplňující otázky a připomínky:

- 1. Ve výkladové části je třeba doplnit vymezení „potencionálního agresora – žáka“ a „problémového žáka“ v souvislosti s obecnou typologií agresora.**
- 2. Domnívá se autorka, že by při větším výzkumném vzorku byly výsledky 2. úkolu jiné? Proč?**
- 3. Zajímavé je zjištění o posunu v reakcích učitelů, kteří nastoupili do praxe později v porovnání s učiteli s delší praxí. Jak by autorka tento jev vyhodnotila?**

Vyjadřování je úsporné a až na drobné stylistické nedostatky vcelku kultivované. Práce má všechny potřebné náležitosti, literatura však není příliš rozsáhlá. Výzkum je dobře zdokumentován. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení:

V Praze dne 2.1.2007

Podpis ved práce